

טיפים לסוף שנת המס (חלק ג')
מיסוי שוק ההון – קרנות נאמנות

אבי נוימן, רו"ח (משפטן)
קסלמן וקסלמן רואי חשבון – PriceWaterHouseCoopers

כמעט מבלי לשים לב, אנו עומדים בפני סיומה של שנה שניה ליישום הרפורמה במס. אי הבהירות שאחזה במשקיעים בשנת 2003 לא חלפה גם בשנת 2004, שנה בה היינו עדים ללא מעט תיקוני חקיקה שונים ותקנות מיוחדות בכל הקשור למיסוי שוק ההון. בסקירה המובאת בפניכם בחמישה חלקים נציג טיפים חשובים לקראת סוף שנת המס 2004 והערכות לשנת המס 2005. ככלל, הסקירה מיועדת למשקיעים יחידים, אלא אם נאמר אחרת בגוף המאמר. בחלק השלישי מובאת בפניכם סקירה על מיסוי קרנות נאמנות.

- **מעבר קרנות חייבות לקרנות פטורות או מעורבות** – בתחילת שנת 2004, מרבית קרנות הנאמנות אשר 75% מנכסיהן הושקע באג"חים או מק"מים פטורי מס עברו למשטר מס של קרן פטורה או מעורבת באישור רשויות המס. בעת המעבר אף בוצעה מכירה תעונית של נכסי הקרן על מנת לנצל את הפטור ממס שהיה קיים על אג"חים ומק"מים בשנת 2003. שימו לב כי משקיעים שהחזיקו בקרנות נאמנות חייבות, ששינו את סטטוס המס שלהן לקרנות פטורות, זכאים בעת מכירה עתידית של אותן קרנות לעלות מקורית חדשה לפי שווי השוק של הקרנות בסוף שנת 2003, וזאת על אף שמנגנון המכירה הרעיונית בשלהי השנה הקודמת לא חל לגביהם.

- **השקעה בקרנות נאמנות חלף השקעה במכשירים פיננסיים** – החל משנת 2004 רווח הנובע מכלל המכשירים הפיננסיים בשוק ההון חייב במס, לרבות אג"חים ומק"מים שהיו פטורים ממס בשנת 2003. לאלו מבין המשקיעים, המעוניינים בהשקעה באפיקים שקליים או נייע נסחרים בתחלופה גבוהה, מומלץ לשקול השקעה בקרנות נאמנות פטורות או מעורבות חלף השקעה במישרין באותם מכשירים. השקעה בקרנות אלו תאפשר בידי המשקיע מנגנון של דחיית חבות המס על אותם מכשירים פיננסיים, וזאת עד למועד פידיון היחידות בקרן.

- **קרנות נאמנות פטורות להשקעה בני"ע זרים** – רווח מהשקעה בקרנות נאמנות פטורות המתמחות בהשקעה בני"ע זרים חייב כיום במס בידי המשקיע בשיעור של 25%. עד לתום שנת המס 2004, קרנות פטורות שהתמחו בהשקעה בני"ע זרים היו אטרקטיביות להשקעה, שכן שיעור המס שחל על המשקיע היה נמוך ב-10% משיעור המס שהיה חל בהשקעה במישרין בני"ע זרים. בשנת 2005, על פי תיקון להצעת החוק שבוצע בימים האחרונים, בוטלה הכוונה להשאיר את משטר המס הקיים על משקיעי קרנות אלו (כלומר מס בשיעור 25%) ולמעשה יחול מנגנון חישוב הליניארי על אותם משקיעים. כך למעשה משקיעים המחזיקים כבר כיום בקרנות נאמנות פטורות ישלמו על חלק הרווח הליניארי המחושב עד ליום 31.12.2004 מס בשיעור של 25% ועל רווח ההון הליניארי מיום 1.1.05 ועד המכירה יוטל מס בשיעור של 15%. יודגש כי שווי השוק של אותן קרנות ליום האחרון של סוף השנה אינו רלבנטי לחישוב האמור.

- **השקעה בני"ע זרים באמצעות קרנות חייבות** – חלף השקעה בקרנות פטורות או מעורבות המתמחות בני"ע זרים, ניתן לבחון השקעה בקרן נאמנות חייבת המתמחה בהשקעה כאמור. קיימות בשוק מספר קרנות חייבות ותיקות אשר עדיין מגלמות בתוכן הפסדים מני"ע זרים שטרם קוזזו, כך שלמעשה הקרן אינה משלמת מס כל עוד קוזזו הפסדיה בהתאם להוראות הקיזוז שנקבעו. מיותר לציין, כי ברמת המשקיע רווח מפידיון יחידות בקרן נאמנות חייבת אינו חייב במס.

- **קיזוז הפסדים** – שימו לב כי כנגד רווחים מקרנות נאמנות פטורות או מעורבות ניתן לקזז הפסדים מני"ע ישראלים בלבד, וזאת גם אם אותן קרנות השקיעו בני"ע זרים. מנגד, הפסדים מקרן נאמנות חייבת אינם ניתנים לקיזוז בכלל.

- **השקעה בקרנות נאמנות חלף השקעה בפיקדונות** – בעסקים המאוגדים כחברות אשר הוראות חוק התיאומים חלות בקביעת הכנסתן, ואשר התהוו להן בעבר הפסדים מניע, מומלץ לבחון השקעה בקרנות נאמנות שקליות חלף השקעה בפיקדונות. ביצוע השקעה בקרנות הנאמנות תאפשר קיזוז הפסדים מניע הקיימים בחברה כנגד רווחים מפידיון היחידות בקרן, בעוד שהשקעה בפיקדונות תניב הכנסות ריבית שאינן ניתנות לקיזוז כאמור.
- **מכירה רעיונית של קרנות נאמנות** – שימו לב, כי חברות שהוראות חוק התיאומים חל בקביעת הכנסתן ותיק ההשקעות שלהן כולל קרנות נאמנות שנרכשו עוד בשנת 2003, תדרשנה לבצע מכירה רעיונית של הקרן ליום 31 בדצמבר 2005 בהתאם להוראות החוק. לפיכך, מומלץ לחברות להיערך בהתאם ולבחון כבר במהלך שנת 2005 את השפעת המכירה הרעיונית הצפויה בסוף שנה על הכנסתה החייבת של החברה.

אבי נוימן, רואה חשבון ומשפטן מכהן כמנהל בכיר במחלקת המסים של קסלמן וקסלמן – PWC. האמור במאמר זה הינו על דעת הכותב בלבד ואין לראות בו חוות דעת או המלצה מקצועית.